

BURÇIN TETİK • Annemin Kaburgası

BURÇIN TETİK Sankt Georg Avusturya Lisesi'ni bitirdikten sonra Boğaziçi Türk Dili ve Edebiyatı ile İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümlerinden mezun oldu. Yüksek lisansını Berlin Freie Üniversitesi'ndeki İngilizce Çalışmaları: Dil, Edebiyat, Kültür bölümünde yaptı. "Konuşan Suskunluklar" başlıklı tezinde soykırımdan hayatta kalan kadınların travmalarının edebiyat alanındaki izdüşümünü inceledi. Kadın haklarının distopik bir gelecekte bakan öyküsü "Eşçip" 2015 yılında Türkiye Bilişim Dergisi Bilimkurgu Öykü Yarışması'nda birinci oldu. 2018'de "Yarım Saat" adlı öyküsü Kaos GL'nin düzenlediği Kadın Kadına Öykü Yarışması'nda özel ödüle layık görüldü. *5Harfliler*, *Amargi Dergi*, *bianet*, *die tageszeitung*, *sisterhood-magazine* gibi çeşitli mecralarda Türkçe, İngilizce ve Almanca yazıları yayımlandı. Alman *die tageszeitung* gazetesinin iki dilli platformu *taz.gazete*'de editör olarak çalıştı, Deutsche Welle bünyesinde sosyal medya ve video editörlüğü yaptı. Halen Berlin'de yaşamaktadır.
www.burcintetik.com

İletişim Yayınları 2944 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 516

ISBN-13: 978-975-05-3000-5

© 2020 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2020, İstanbul

EDITÖR Duygu Çayırıcıoğlu

KAPAK ve KAPAK İLLÜSTRASYONU Seda Mit

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Büşra Bakan

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 45030

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11
Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

BURÇIN TETİK

Annemin Kaburgası

*Somewhere over the rainbow
Way up high
There's a land that I heard of
Once in a lullaby
Somewhere over the rainbow
Skies are blue
And the dreams that you dare to dream
Really do come true*

– “Over The Rainbow”, *Oz Büyücsüsü* (1939)

İÇİNDEKİLER

<i>Annemin Kaburgası</i>	9
<i>Yabanperi</i>	19
<i>Müllerstraße’de Bir Ev</i>	33
<i>Yarım Saat</i>	41
<i>Çocukluğumun Evi</i>	51
<i>Frau Mahler’in Mektubu</i>	59
<i>Beden Göçü</i>	69
<i>İpler</i>	77
<i>Keramet</i>	85

Annemin Kaburgası

Bir insan nasıl boydan boya yarıldıktan sonra aynı kişi olarak uyanabilir? Yaralarının iyileşmesi için annemin kemik çorbası içmesi lazım. Mahallenin çocukluğumdan beri aynı yerde duran kasabına gidiyorum. On yıldan fazladır et yemedim. Kasap dükkânının kokusu çocukluğumdan hatırladığım gibi; çiğ et ve beklemiş buz kütlelerinden çıkan soğuk koku burnumu yakıyor. Midemden gelen özsuların genzime yükseldiğini duyuyorum. Kasap çırağı, “İyi misin abla?” diyor, suratım beyazlamış olsa gerek. Elimi “Bir şeyim yok” anlamında sallıyorum, ama hemen dükkândaki beyaz plastik sandalyelerden birine oturuyorum, yoksa düşeceğim. Şimdi düşemem. Anneme çorba yapmam gerek. Annem evde yalnız. Annemin karnı boydan boya yarık. “Bana haşlamalık ver oradan bir kilo. Bir de bütün tavuk,” diyorum. Et istemenin normallliğini ne de kolay hatırladım. Para verip canlıların kesilmiş bedenlerini satın almak son derece gündelik bir iş. Vitrinde duran cansız, derisi yüzülmüş kuzu bedenlerine bakmamaya zorluyorum kendimi. Oysa çocukken nasıl da olağandı hepsi. Kuyrukları hâlâ bedenlerinde du-

ran kuzuların camlar boyu asılı kaldığı bir çocukluk. Şiddetin adı çocuklukta konamaz ki zaten. Kasap satırını indiriyor kırmızı liflerin kapladığı uzun kemiğe. Kemik pürüzsüz, ikiye ayrılıyor. Annemin karnını da böyle mi yardı doktor?

Dün rüyamda aynaya bakıyordum. Pirinç çerçevesi, oval bir duvar aynası. Çocukluğumda portmantonun yanına asılı ufak aynanın büyüğü sanki. Yüzümde bir değişiklik yok, kırk yaşına bastığım günküyle aynı. Ama başımın üzerinde bir tuhaflık var. Saçlarım yer yer dökülmüş, döküldükleri yerlerde pembe et birikintileri oluşmuş. Üzeri bıçakla kesilmişçesine pürüzsüz parlak pembeden yaralar. Dokunmaya korkuyorum. Gördüğüme inanamıyorum. Ben ne zaman hasta oldum? Annemin hastalığı ne zaman benim başıma geldi? Başa gelmek dedikleri bu muydu?

Sibel hastaneye gelmedi. Aile değil, arkadaş gibi gelmekense hiç gelmemeyi yeğledi. Ne annem ne de aileden bir başkası biliyor Sibel'le ilişkiyi. Üç yıldır beraberiz oysa. Murat'la beraber gittiğimiz bir partide tanışmıştım Sibel'le. Omuzlarına değen parlak siyah saçları, balkonda sigara içerken giydiği siyah deri montu ile nasıl da havalıydı. Sebebini anlamadığım bir öfke ile uzaktan izlemiştim her hareketini. O gün güzelliğini, kendine güvenini kıskandığımı zannetmiştim. Hep öyle denmişti ne de olsa, kadınlar birbirlerini kıskanırdı. Hissettiğim şeyin çekim olduğunu sonradan anlayacaktım. Murat o gece fark etmiş miydi, ihtimal vermiş miydi acaba? Aklına bile gelmemiştir herhalde. İki ay sonra eşyalarımı toplayıp, Murat'ın asla atılmayan bilgisayar oyunu kutularıyla dolu evinden ayrılıp dosdoğru Sibel'e taşındığımda nereye gittiğimi söylememiştim, o da sormamıştı. Aile evinden daha yirmi yaşında babamın evine geçen annemden farklı mıydı durumum? Hor görüldüğüm bir adamın evinden daha iki aydır tanıdığım bir kadının yanına kaçmıştım.

Annem uykusunda sayıklıyor. Ameliyattan beri her uyduğunda aynı şeyi söylüyor rüyasında, “Kimse yok mu?” Bir saat içinde yüzlerce kez mırıldanıyor çatlamış dudakları arasından. Narkozdan erken uyanıp kendini metal ameliyat sedyesi üzerinde bulduğunda çılgılık çılgılığa bağırışlarını ameliyathanenin sımsıkı kapalı kapılarının ardından bile duyduk. Karnındaki taze yarık, etlerini birbirine tutan metal zimbalar ve daha yerlerine bile yerleşememiş iç organlarıyla zamansızca uyanıvermiş boş ameliyathanede. Odasına taşınırken başladı “Kimse yok mu?” diye sayıklamaya, sedyesinin yanında “Buradayım,” dediğimi duymaksızın tekrarladı sorusunu. Benim ve hemşirelerin orada olmasının bir önemi yoktu annem için, yalnız kalmıştı. Bir kere gerçekten yalnız kalırsanız sonra o yalnızlık bir ömür yapışır üzerinize. Annem ben kendimi bildim bileli yalnızdı.

Sibel, ben hastanede refakatçi olarak kalırken her gün aradı. Dördüncü günün gecesinde duş alıp biraz uyumak için eve, Sibel’in yanına gittim. Yatağa mis gibi kokan yeni yıkanmış çarşaf lar sermiş, çok sevdiğim brokolili makarnadan yapmıştı. Dört gündür hasta bakıcıların işini yapıp idrar dolu torbalar boşaltırken, kan tüplerini hastanenin farklı uçlarındaki binalara götürmek için koştururken, sigarasızlıktan başım çatladığı halde vizite saati yaklaşınca doktorun bir dakikalık teşrifini kaçırma korkusuyla saatlerce odada beklerken bir an bile teklemeyen çelik iradem, Sibel’in bana sarılmasıyla tuzla buz oldu. Lavanta sabunu kokan yatakta Sibel başımı okşarken uyumuşum ağlayarak.

Bazen Sibel’e neden çekildiğimi düşünürüm. Kadınların babalarına benzeyen adamlar aradıklarını iddia edenler, aynı kadınların annelerine benzeyen kadınlarla olduklarını da söyler mi? Murat’tan sonra Sibel’in yanında olmak ailesi boşanınca hafta sonlarını babasının yanında geçirip de kendi evine, annesinin yanına döndüğünde sonsuz bir rahatlama hisseden

bir çocuk olmak gibiydi. Babanızla eğlenebilir, kuralların dışına çıkabilir, kahlkahalar atabilirdiniz. Ama bir süre sonra yetmez olur bu. İnsan güvende olmak, kendisine bakıldığını hissetmek ister. Herkes için böyle midir bilemem, ama ben Sibel'e annemin yanına döner gibi gittim. Sibel'in içine parmaklarımı ilk soktuğumda rahmin nemli ve karanlık güvenini duydum yeniden. Kırk yaşında, onlarca erkekten sonra çıktığım yere dönmüştüm işte. Murat olsaydı çarşafı yıkama-yı düşünemezdi. Neye ihtiyacım olduğunu anlamaz, brokolili makarnayı, uyku getiren lavanta kokusunu akıl edemezdi.

Ameliyattan sonra beşinci günün sabahında dinlenmiş olarak döndüm hastaneye. Annem hâlâ yatıyordu. Oksijen tüpü odadan çıkarılmıştı artık, serumlar ve vücuttan çıkan muhtelif borularsa yerli yerlerindeydi. Annemin iğneden morarmış elinin üzerine, günde üç kez pansuman isteyen büyük kesğine baktım. Bir insanın karnı boydan boya yarılıp, içindekilerden bazıları çıkartılıp yarığı yeniden dikildiğinde, o insan nasıl aynı insan olarak kalabiliyordu? Birazı eksilmişti artık, bazı organları almışlar, bazılarını çıkarıp yeniden takmışlardı. Makine olmak bu kadar kolay mıydı? Açılıp, kapatılıp, parçalarımız değiştikten sonra hayata devam ediyorduk nihayetinde. Uykusunda yine, "Kimse yok mu?" diye sayıkladı biraz. Terden nemlenmiş saçlarımı okşadım. Nemli bezle yüzünü, boynunu, omuzlarımı sildim. Kimse yok değildi, ben vardım. Öylesine hep vardım ki, artık görünmez olmuştum. Temiz çarşafı, bir tencere brokolili makarnayı, annemin ev arkadaşım sandığı Sibel'i bırakıp gelmişim ya işte. Yetmiyordum yine de. Anneme hiç yetemedim.

Onuncu günde çıktık hastaneden. Ayrılmadan başhemşire uzun uzun anlattı iğnesini nasıl yapacağımı, dikişlerine her gün nasıl pansuman yapılması gerektiğini. Annemin kızı değil de oğlu olsaydım aynen böyle anlatacak mıydı tüm bunları, diye düşündüm. Yoksa gözleri bir kadın ara-

yacak, karıma mı anlatacaktı önce tentürdiyotu boca edip sonra yukarıdan aşağı bastırarak, metal dikişlere takılmamasına dikkat ederek yarayı sileceğimi? Bir karım olmasaydı, bakıcı tutmamı, eve hemşire çağırmamı söylerdi belki. Oysa benim en birincil görevim annemin kızı olmaktı. Gerekirse onun hemşiresi, doktoru, aşçısı, temizlikçisi, iğnecisi, bakıcısı olacaktım. Annelerin kızları olmak bunu gerektirirdi. Halbuki erkek olup aynı işleri yapsam özverimden, anneme bağlılığımdan ötürü ne çok övülürdüm. “Ne hayırlı oğlanmış!” derlerdi arkamdan. Şimdi ise kimse hayırlı olmamdan dem vurmuyordu, aksine, komşulara, annemin arkadaşlarına, akrabalara, doktorlara yetmiyordu yaptıklarım. Pansumanı biraz daha iyi yapabiliirdim. İğne yapmaktan korkacak ne vardı canım? Kendim uzun yıllardır bir hayvan ölüsüne dokunmadıysam da annem için bir bütün tavuğu parçalarına ayırmam elbette gerekliydi.

Tavuk suda haşlandııkça suları köpürdü, beyaz köpükler tencereyle kapak arasından sızdı, ocağın üzerinde birikti. Sibel annemin evine geldiğinden beri aramaz olmuştu. Biliyordum, anneme hâlâ anlatmadım diye içten içe dargındı bana. “Üç yıl oldu artık, saklanmak istemiyorum,” diyordu. Öyle haklıydı ki. İlk tanıştığımızda omuzlarına gelen kuzgun siyahı saçları uzamış, beline inmişti. Uzun kirpikleri, ucu kalkık ufak burnu ile hayatımda gördüğüm en güzel kadındı. Sibel’in yanına taşdıktan sonra annem yeni evimi görmeye geldiğinde çok telaş etmiştik. Anneme kendi odam diye tanıttığım misafir odasındaki çift kişilik yatakta uyumuştum o gece. Annemin horlamaları artıp uyuduğundan emin olunca usulca kalkıp Sibel’in yanına gitmiştim. Memeleri küçüktür Sibel’in, ama o gece öpüp emdikçe büyüdüler ağızımda. Elim memesinde, kafam karnında uyu yakaldım. Uyandıığımızda saat öğlene geliyordu. Ben gürültü yapmamaya çalışarak banyonun kapısını yavaşça kapat-